

Creació d'una aplicació interactiva multimèdia per al comentari i anàlisi de textos filosòfics a l'assignatura d'Història de la Filosofia del Batxillerat (Logse).

Joan Samaniego i Raventós

Curs escolar: 2002/2003

I.E.S. Narcís Xifra (Girona)

# ÍNDEX

|                                                          |          |
|----------------------------------------------------------|----------|
| <b>1.- Introducció.....</b>                              | <b>3</b> |
| 1.1.- Antecedents del tema objecte de treball.....       | 3        |
| 1.2.- Explicació del tema. ....                          | 3        |
| 1.3.- Objectius que es pretenen assolir. ....            | 4        |
| <b>2.- Treball dut a terme.....</b>                      | <b>5</b> |
| 2.1.- Disseny del pla de treball (numeració pròpia)..... | 5        |

## **GUIÓ MULTIMÈDIA**

|                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------|
| 1.- Introducció.<br>2.- Guió de continguts.<br>3.- Temporització. |
|-------------------------------------------------------------------|

|                                                                              |           |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 2.2.- Descripció dels recursos utilitzats. ....                              | 12        |
| 2.2.1.- Recursos tècnics de producció. ....                                  | 12        |
| 2.2.2.- Recursos tècnics per a l'usuari. ....                                | 12        |
| 2.2.3.- Recursos textuais. ....                                              | 13        |
| <b>3.- Producte o resultat final.....</b>                                    | <b>13</b> |
| <b>4.- Aplicacions que el projecte pot tenir en el sistema educatiu.....</b> | <b>13</b> |
| <b>5.- Bibliografia bàsica utilitzada en la redacció del projecte. ....</b>  | <b>14</b> |
| 5.1.- Bibliografia tècnica i informàtica. ....                               | 14        |
| 5.2.- Bibliografia filosòfica. ....                                          | 14        |
| 5.3.- Bibliografia lingüística. ....                                         | 15        |

# MEMÒRIA DEL TREBALL

## 1. Introducció.

### 1.1 Antecedents del tema objecte de treball.

Ja fa uns anys vaig cursar a la UOC els estudis de **Graduat Multimèdia** i vaig poder treballar una sèrie d'eines informàtiques de caràcter multimèdia que en la seva combinació poden arribar a produir productes informàtics de primera línia. Particularment, programes com ara el *Photoshop* que permet crear gràfics 2-D d'una gran qualitat i el *Macromedia Director*, especialment dirigit a la programació d'interactius multimèdia, permeten la creació de petits o mitjans productes, adequats per a l'ensenyament a qualsevol nivell.

Aquesta formació i estudi ha anat despertant idees en relació a programes que es podrien arribar a desenvolupar per a l'ensenyament, concretament per a l'assignatura de Filosofia i Història de la Filosofia que ja fa anys que imparteixo a nivell de Secundària.

Al llarg de la meua docència, he anat recollint els materials que he cregut interessants i profitosos per a desenrotllar les meves classes. De fet, sempre he combinat l'interès per la Informàtica –de Gestió i Multimèdia- i la Filosofia, que és el centre neuràlgic dels meus coneixements. Des de fa anys, tant als diferents instituts per on he passat –amb assignatures tipus E.A.T.P. o Crèdits variables-, com a nivell d'acadèmies, he exercit també aquesta docència paral·lela.

És normal, que ara que he arrodonit i aprofundit en coneixements informàtics multimèdia, em sigui grata la idea de poder crear una aplicació amb suport CD, que mescli aquest coneixements de caire tècnic amb els continguts humanístics que sempre m'han interessat. I d'aquesta manera, poder crear un producte que resultés un petit benefici per a la comunitat educativa d'ensenyants de Filosofia de Secundària.

### 1.2 Explicació del tema.

El treball que he portat a terme consisteix en la creació d'una aplicació-programa multimèdia que pugui funcionar sobre Sistemes Operatius tipus Windows 95 o superior i que tingui com a finalitat bàsica l'aprenentatge de l'anàlisi i comentari de textos filosòfics.

A l'assignatura d'Història de la Filosofia (actual Filosofia II) l'alumne/a s'ha d'enfrontar, cara a cara, amb la comprensió hermenèutica de textos filosòfics de diferents autors i de diferents èpoques. Aquesta tasca pot resultar força atractiva per a les persones que ja tenen un tarannà cultural més o menys determinat, però acostuma a resultar molt feixuga per a alumnes que per primer cop es troben amb aquest problema.

L'interactiu no pretén ser una mena de mètode infantil, un “aprendre jugant”, ni molt menys, sinó que vol aprofitar la flexibilitat, la potència i l'atractiu que tenen sobre el jovent la majoria de programes informàtics per a aprendre de forma diferent qüestions que quan a contingut són de caire fonamentalment humanístic.

El nostre programa vol acostar l'alumnat als textos, idees, conceptes, sentits etimològics diversos...que podem trobar en qualsevol missatge escrit. De cap manera s'ha d'entendre com un substitut de l'aprenentatge presencial i periòdic que es dona en els nostres instituts de secundària i que han de ser la clau bàsica del coneixement de la Història de la Filosofia per a l'alumnat de Batxillerat.

A més dels comentaris de text que trobarem a l'aplicació, l'alumne/a disposarà d'un glossari de termes filosòfics que el pot ajudar a definir i determinar els conceptes que van sorgint en els diferents textos traduïts. Per altra banda, i com a ajuda secundària, trobarà també a l'aplicació, introduccions temàtiques i històriques per a cada autor i època.

Fonamentalment, són 7 els autors sobre els que es treballarà. Això és així, simplement, perquè des de la Coordinació de les PAAU (Logse) s'acostuma a fer una relació d'autors bàsics –amb algunes variacions anuals-. D'aquesta forma, l'alumne/a pot trobar també en el programa un sentit diguem-ne pràctic i funcional que el pugui ajudar a superar amb satisfacció les proves PAAU, que si aprova el Batxillerat i vol seguir estudiant a nivell universitari, es trobarà de ben segur.

Tot i això, la naturalesa del programa interactiu no és ni de ben lluny aquesta. Es pretén donar eines rigoroses, acadèmiques i operatives, que puguin fer atractiva –i per què no bella...- la comprensió dels textos. És merament un pretext incloure aquests pensadors i no d'altres a l'interactiu. De fet, des de Coordinació de les PAAU, se sobreentén que aquests pensadors són un pretext per a aprofundir i concretar en el pensament de les diverses èpoques i entorns filosòfics.

### **1.3 Objectius que es pretenen assolir.**

L'objectiu general el podríem definir com un intent formal d'ensenyar formes acadèmiques i hermenèutiques d'anàlisi de textos filosòfics, mitjançant l'ús d'una aplicació interactiva multimèdia. Mostrar a l'alumne/a com i per què s'han d'interpretar els textos per a acostar-se i comprendre el pensament de persones de diferents èpoques que han tingut un objectiu més o menys comú: explicar i explicar-se la realitat.

Com a objectius concrets podem assenyalar:

**1.3.1** Despertar un cert interès per part de l'alumne/a davant de qüestions etimològiques que el poden ajudar a entendre i contextualitzar la paraula escrita

**1.3.2** Donar alguns recursos auxiliars en el seu procés d'aprenentatge: esquemes temàtics, introduccions de caire general al pensament en contextos històrics concrets. Aquests recursos són auxiliars ja que se suposa que l'alumne/a està cursant Batxillerat i per tant té un

aprenentatge actiu i presencial dels continguts que aquí retroba en una nova forma.

**1.3.3** Ajudar a l'alumnat a enfrontar-se amb solidesa i consistència als textos que la història del pensament ha anat generant. Familiaritzar, per tant, l'alumne/a amb les formes, conceptes, idees i estructures que d'alguna manera es trobarà en qualsevol text, inclosos, òbviament, els textos que pugui trobar a les proves PAAU.

El programa interactiu hauria de servir per a assolir una operativitat i funcionalitat rigorosa davant de l'anàlisi i comentari de textos filosòfics i, alhora, ésser una eina de motivació personal davant de la història del pensament en general i de la nostra cultura.

**1.3.4** Presentar els recursos tècnics que ens ofereixen les noves tecnologies com a eines auxiliars i automatitzades, que poden servir de suport per a l'aprenentatge i aprofundiment d'aspectes relacionats amb el món de les Ciències Humanes i Socials.

**1.3.5** Fomentar la inquietud i curiositat de l'alumnat front el problema ètic i moral dels valors, a partir de la comprensió de les diferents actituds vitals que s'han donat al llarg de la història, i que queden reflectides en els missatges textuais dels nostres avantpassats.

**1.3.6** Desvetllar el sentit crític envers el conjunt d'idees que envolten, personalment i col·lectivament a l'alumne/a en el seu present, tenint com a mirall les reflexions i cosmovisions dels pensadors que estructuraren la nostra història.

## **2. Treball dut a terme.**

### **2.1 Disseny del pla de treball**

En el present apartat he d'incloure l'anomenat **Guió Multimèdia**. En ell es veuran de forma estructurada els lligams interns i la naturalesa de l'aplicació. Al final del document, es parlarà del calendari i de les fases temporals per on s'hauria de conduir el present treball.

S'ha d'entendre el document com una mena de subapartat del projecte. D'aquí que tingui la seua pròpia numeració interna. Els punts 2.3 (Marc referencial) i 2.4 (Metodologia que es pensa emprar), es consideren essencialment inclosos al **Guió Multimèdia** i, per tant, perden la seva numeració a nivell de document.

# GUIÓ MULTIMÈDIA

## 1. Introducció.

Tal i com comentava a la proposta inicial del projecte, l'aplicació desenvolupada estaria centrada al voltant d'un eix o idea central: produir un interactiu que d'alguna manera faciliti a l'alumnat del Batxillerat Logse la consecució d'un cert grau de destresa en l'anàlisi de textos i conceptes dels diversos filòsofs que es donen com a "obligatoris-bàsics" a les proves PAAU.

Abans, però, cal puntualitzar que aquesta "obligatorietat" s'ha d'entendre més com un cert trajecte històric i pedagògic que no pas com una simple imposició arbitrària. És a dir, els alumnes del crèdit d'Història de la Filosofia, de fet, han d'aprendre temes, conceptes i idees de tota la història del pensament occidental, des de Grècia fins als sistemes filosòfics contemporanis. Ara bé, a les proves concretes de selectivitat PAAU es trobaran amb la necessitat d'analitzar un text i respondre una sèrie de preguntes que d'alguna manera hi estan vinculades. Aquest text ha de ser d'algun dels autors que anomenem col·loquialment "obligatoris-bàsics". D'aquí, que el professorat tendeixi a aprofundir en el pensament general d'aquests autors per a facilitar la seva comprensió i familiaritat per part de l'alumnat.

Usualment, des de la Coordinació de les PAAU de Filosofia es donen els autors "obligatoris-bàsics" encabits dins de tres unitats temàtiques. Enguany, per exemple, les tres unitats són les següents:

- "La figura del filòsof en l'antiguitat" (Plató, Epicur).
- "Ciència i subjecte a l'època moderna" (Descartes, Hume).
- "Els ideals de la Il·lustració i la seva crisi contemporània" (Marx, Nietzsche, Freud).

Això és important, perquè serà un factor a tenir en compte en l'organització de la nostra aplicació.

Amb una certa periodicitat canvien els autors seleccionats. Cada un o dos anys s'introdueix algun nou autor que alhora obliga a l'eliminació d'algun altre. El problema és que aquesta periodicitat no es pot més que "endevinar" d'un any per un altre –excepte en els casos que hagi quedat clara la seva validesa temporal-. Així, ens trobem amb una realitat canviant i inestable que obligaria a la revisió anual del interactiu multimèdia. Tot i que es podria aprofitar el gros de l'estructura lògica –guió lògic i estructural- s'hauria d'anar renovant textos i temes –guió de continguts- amb la periodicitat que fos necessària.

## 2. Guió de continguts

Gairebé no cal dir, que el nostre interactiu té els continguts bàsics que veiem a la majoria d'aplicacions multimèdia. Textos, hipertext, imatges, icones, dibuixos, van formant el cos de l'aplicació.

1. **Textos**: els continguts textuais són de naturalesa diversa. Evidentment, en un programa d'aquesta naturalesa són la part essencial del contingut multimèdia. Així:

- Textos traduïts dels diferents autors: part fonamental del programa. S'agrupen en blocs de 3 per a cada un dels autors. Això dona un total de 21 textos –en tant que són 7 els autors- degudament seleccionats.
- Glossari de termes: una altra part de l'aplicació. Conjunt de conceptes seleccionats i definits. Es defineix un concepte per a cada un dels textos. Ocupen una mateixa finestra.
- Introduccions temàtiques i als autors: textos diversos d'introducció temàtica.

A/ Introducció als **temes**:

“La figura del filòsof de l'antiguitat”(Plató, Epicur). Té una divisió en tres parts: “Introducció general”, “Context històric i social” i “Esquema general de pensament”.

“Ciència i subjecte a l'època moderna” (Descartes, Hume). Amb la mateixa divisió.

“Els ideals de la Il·lustració i la seva crisi contemporània” (Marx, Nietzsche, Freud). Amb la mateixa divisió.

B/ Introducció als **autors**:

Cada autor té directament associats tres textos. Per una banda, una breu introducció a la part de la “Física i Metafísica”, per l'altra, una breu introducció a la “Antropologia”, i per últim, una breu introducció a la “Política i Ètica”.

Quan a contingut, els textos en cap moment tenen una pretensió exhaustiva. S'entén que l'alumnat ja té normalment un llibre de text, dossier de treball, apunts de classe...i, que, per tant aquí només es tracta de fer un recordatori concís dels aspectes generals.

- Exercicis: Comentaris de textos comparatius entre filòsofs.
- Comentari-anàlisi dels textos: l'alumne/a té l'opció de veure un model de resolució dels textos traduïts. Òbviament, aquestes resolucions analítiques no tindrien la pretensió de crear una mena de cànon pedagògic únic, sinó que des de la màxima objectivitat que pot oferir l'anàlisi i interpretació de textos, el seu objectiu seria donar pautes de resolució possibles, modes d'aproximació més o menys estandarditzats, formes hermenèutiques bàsiques.

Es tocarien els nivells lògics i conceptuals, estructurals i contextuals de cada text.

- Textos diversos: aquí parlariem de tots aquells continguts textuais que tenen una funció determinada a la interacció i coneixement del interactiu per part de l'usuari: títols fixos, noms de menús, capçalera,...

2. **Hipertext:** de la mateixa forma que dèiem que els continguts textuais serien fonamentals, els continguts hipertextuals són també absolutament claus. Trobarem aquells que formen part de la pròpia operativa de l'aplicació, és a dir, els que serveixen per a conduir l'usuari pels diferents mòduls del programa.

És molt important que la navegació hipertextual no resulti per a l'usuari una mena de "cul de sac". Dit altrament, que l'usuari pugui tornar enrera amb la mateixa facilitat que ha "lincat" cap a un altre lloc de l'aplicació. La teranyina hipertextual ha de ser el més flexible possible. Ha de donar joc a l'alumne per a investigar tot el que vulgui, però ha de donar facilitats d'orientació.

3. **Icones:** poc seria el nombre d'icones que encabiria el nostre programa.

- "Sortida". A totes i cada una de les finestres de l'aplicació hi ha la possibilitat de sortir del programa. S'ha de facilitar al màxim la sortida de l'usuari en qualsevol moment de l'aplicació.
- "Inici". Totes les finestres exceptuant, lògicament, la primera, tenen una icona que remetria a la finestra principal. D'aquesta forma l'usuari podria tornar al punt de sortida en qualsevol moment; lloc de referència obligat.
- "Retorn". Té la funció de retornar un pas enrera en la interacció.
- "Endarrera" i "Endavant". La seva funcionalitat se centraria en la possibilitat de poder anar endarrera i endavant dins d'un mateix nivell.

4. **Imatges:** Acompanyen normalment l'aparició dels diversos autors.

### 3. Temporitzaació

Si un programa d'aquestes característiques el portés a terme una empresa multimèdia especialitzada, el més segur és que comptés amb un mínim de 4 persones. Un seria el Realitzador, és a dir, la persona encarregada de coordinar els diferents treballs dels altres membres de l'equip i de seleccionar la informació més adient per a encabir-la dins de l'aplicació. A més del Realitzador, tindríem algun membre que toqués tots els aspectes de Disseny, o sia, un expert en Infografia 2-D. La seva tasca principal seria la de desenrotllar el contingut estètic de les diferents finestres: icones, imatges, dibuixos, fons...; les seves aportacions estarien supervisades pel Realitzador. Endemés, necessitarien un Programador, un especialista en programació informàtica que tindria cura de l'estructura interna del programa, dels diferents lligams entre les parts components. El control intern de la interacció estaria a les seves mans i els seus resultats estarien també supervisats pel Realitzador. Finalment, s'hauria de parlar del Guionista, el qual hauria de desenvolupar una feina similar a la que hem vist en el **Guió Multimèdia**, tot i que aprofundint en tots els detalls possibles. El Guionista és el que marca el camí a seguir als diferents components que prenen part en la confecció del programa. De fet, treballa a partir de les instruccions i indicacions que va rebent per part del Realitzador.

El temps que, sempre aproximadament, comportaria la pràctica finalització del programa estaria comprés entre els 4 i 5 mesos. Aquestes dades tenen una possible comprovació a partir del funcionament general d'una empresa multimèdia. Lògicament, però, sempre es podrien utilitzar més recursos –normalment, concretats en més membres- o també hi hauria la possibilitat d'una dedicació

horària exhaustiva que permetés més quantitat de producció i, per tant, el termini de presentació seria menys llarg.

En el nostre cas, estem parlant d'una única persona que s'encarregaria de tot i cada un dels treballs. Amb aquest propòsit he confeccionat un calendari-programació aproximat dels diferents treballs temporalitzats. No és possible entrar de forma absoluta i analítica en tots els detalls, però, si més no, es pot fer un "planing" general que serveixi d'orientació tant al possible lector com a la pròpia persona que ha de fer el programa. Els calendaris marquen sempre unes pautes de treball positives, però s'ha d'assumir que no hi ha projectes sense desagradables imprevistos. El més normal és que s'acabin accelerant al final totes les tasques, degut a petits retards per aconseguir finalitzar del programa el dia preestablert.

El mètode que seguiré estarà basat en taules mensuals amb divisions setmanals. Cada cel·la indicarà el treball que es vol portar a terme en un període de temps determinat. Les diferents tasques queden definides a la següent pàgina.

| <b>Quinzena 1</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Primera selecció dels materials textuais: cerca de textos adients per a cada autor.</li> <li>Comença el repàs i modificació del <b>Guió Multimèdia</b>.</li> </ul>                                                                                                  |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Segona selecció dels materials textuais: cerca de textos adients per a cada autor (segon filtre).</li> <li>Repàs i modificació del <b>Guió Multimèdia</b>.</li> </ul>                                                                                               |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Selecció definitiva dels textos que serviran com a base per a l'anàlisi i comentari.</li> <li>Finalització del <b>Guió Multimèdia</b>.</li> </ul>                                                                                                                   |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Selecció dels primers textos grecs, corresponents al primer àmbit temàtic (Plató i Epicur).</li> <li>Primeres proves i determinacions de l'estil estètic que haurà de tenir el disseny de l'aplicació.</li> <li>Primeres proves a nivell de programació.</li> </ul> |

| <b>Quinzena 2</b> |                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Segueix el procés de selecció dels textos grecs (Plató i Epicur).</li> </ul>                                                                                         |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Finalitza la selecció dels textos grecs (Plató i Epicur).</li> </ul>                                                                                                 |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Selecció dels textos escollits del segon àmbit temàtic (Descartes i Hume)</li> </ul>                                                                                 |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Segueix el procés de selecció dels textos del segon àmbit temàtic (Descartes i Hume).</li> <li>Disseny de les finestres del primer nivell de profunditat.</li> </ul> |

| <b>Quinzena 3</b> |                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Finalitza el procés de selecció dels textos del segon àmbit temàtic (Descartes i Hume).</li> </ul>                                                                          |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Selecció del tercer àmbit temàtic (Marx, Freud i Nietzsche).</li> <li>Programació de les finestres del primer nivell de profunditat.</li> </ul>                             |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Segueix el procés de selecció dels textos del tercer àmbit temàtic (Marx, Freud i Nietzsche).</li> <li>Glossari de termes (fase 1).</li> </ul>                              |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Segueix el procés de selecció dels textos del tercer àmbit temàtic (Marx, Freud i Nietzsche).</li> <li>Disseny de les finestres del segon nivell de profunditat.</li> </ul> |

| <b>Quinzena 4</b> |                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Finalitza el procés de selecció dels textos del tercer àmbit temàtic (Marx, Freud i Nietzsche).</li> </ul>                                                                         |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Creació dels temes introductoris genèrics del primer àmbit temàtic (Plató i Epicur).</li> <li>Programació de les finestres del segon nivell de profunditat.</li> </ul>             |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament de Plató.</li> <li>Preparació dels "Exercicis" sobre Plató (fase 1).</li> <li>Glossari de termes (fase 2).</li> </ul>      |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>1a fase d'anàlisi dels textos platònics.</li> <li>Preparació dels "Exercicis" sobre Plató (fase 2).</li> <li>Disseny de les finestres del tercer nivell de profunditat.</li> </ul> |

| <b>Quinzena 5</b> |                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>2a i última fase d'anàlisi dels textos platònics.</li> <li>Preparació dels "Exercicis" sobre Plató (fase 3 i última).</li> </ul>                                                                                 |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament d'Epicur.</li> <li>Preparació dels "Exercicis" sobre Epicur (fase 1).</li> <li>Programació de les finestres del tercer nivell de profunditat.</li> </ul> |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>1a fase d'anàlisi dels textos d'Epicur.</li> <li>Preparació dels "Exercicis" sobre Epicur (fase 2).</li> <li>Glossari de termes (fase 3).</li> </ul>                                                             |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>2a i última fase d'anàlisi dels textos d'Epicur.</li> <li>Preparació dels "Exercicis" sobre Epicur (fase 3 i última).</li> <li>Disseny de les finestres del quart nivell de profunditat.</li> </ul>              |

| <b>Quinzena 6</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació dels temes introductoris genèrics del segon àmbit temàtic (Descartes i Hume).</li> </ul>                                                                                                                           |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament de Descartes.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Descartes (fase 1).</li> <li>• Programació de les finestres del quart nivell de profunditat.</li> </ul> |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1a fase d'anàlisi dels textos cartesians.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Descartes (fase 2).</li> <li>• Glossari de termes (fase 4).</li> </ul>                                                              |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2a i última fase d'anàlisi dels textos cartesians.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Descartes (fase 3 i última).</li> <li>• Disseny de les finestres del cinquè nivell de profunditat (fase 1).</li> </ul>     |

| <b>Quinzena 7</b> |                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament de Hume.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Hume (fase 1).</li> </ul>                                                          |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1a fase d'anàlisi dels textos de Hume.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Hume (fase 2).</li> <li>• Programació de les finestres del cinquè nivell de profunditat (fase 1).</li> </ul> |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2a i última fase d'anàlisi dels textos de Hume.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Hume (fase 3 i última).</li> </ul>                                                                  |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació dels temes introductoris genèrics del tercer àmbit temàtic (Marx, Nietzsche i Freud).</li> <li>• Disseny de les finestres del cinquè nivell de profunditat (fase 2).</li> </ul>          |

| <b>Quinzena 8</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament de Marx.</li> </ul>                                                                                                                                                    |
| Setmana 1         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1a fase d'anàlisi dels textos marxistes.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Marx (fase 2).</li> <li>• Programació de les finestres del cinquè nivell de profunditat (fase 2).</li> </ul>                             |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2a i última fase d'anàlisi dels textos marxistes.</li> <li>• Preparació de les bateries de preguntes sobre Marx (fase 3 i última).</li> </ul>                                                                                  |
| Setmana 2         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament de Nietzsche.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Nietzsche (fase 1).</li> <li>• Disseny de les finestres del sisè nivell de profunditat (fase 1).</li> </ul> |

| Quinzena 9 |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1a fase d'anàlisi dels textos nietzschians.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Nietzsche (fase 2).</li> </ul>                                                                                                     |
| Setmana 1  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2a i última fase d'anàlisi dels textos nietzschians .</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Nietzsche (fase 3 i última).</li> <li>• Programació de les finestres del sisè nivell de profunditat (fase 1).</li> </ul> |
| Setmana 2  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Creació de l'esquema temàtic d'introducció al pensament de Freud.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Freud (fase 1).</li> </ul>                                                                                   |
| Setmana 2  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1a fase d'anàlisi dels textos freudians.</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Freud (fase 2).</li> <li>• Disseny de les finestres del sisè nivell de profunditat (fase 2).</li> </ul>                               |

| Quinzena 10 |                                                                                                                                                                            |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Setmana 1   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2a i última fase d'anàlisi dels textos freudians .</li> <li>• Preparació dels "Exercicis" sobre Freud (fase 3 última).</li> </ul> |
| Setmana 1   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Programació de les finestres del sisè nivell de profunditat (fase 2).</li> </ul>                                                  |
| Setmana 2   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Compilació del programa.</li> <li>• Fase de proves alfa (a nivell de pocs usuaris i controlats).</li> </ul>                       |
| Setmana 2   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fase de proves alfa i beta (a nivell d'usuaris externs).</li> </ul>                                                               |

## 2.2 Descripció dels recursos utilitzats.

**2.2.1. Recursos tècnics de producció:** els programes software que s'utilitzen per a portar a terme el programa són fonamentalment dos. Per el vessant gràfic s'utilitzarà l'aplicació de retoc fotogràfic *Photoshop 6.0* que sense cap dubte és suficient per al desenvolupament de tots els gràfics. En matèria de programació s'utilitza l'eina d'autor *Director* que posseeix la potencialitat suficient per a portar a bon terme tot el referent a l'organització lògica i interactiva del programa.

Fent referència als requisits mínims de hardware, ens serviria qualsevol ordinador Pentium –de qualsevulla generació-. El fet que no s'incloguin mèdia de video o animacions fetes amb programes com ara el *3D Studio*, per exemple, fan que les exigències a nivell de hardware siguin molt escasses al nivell actual que posseeixen els ordinadors al mercat.

Uns 32 Mb. – i fins i tot uns 16 Mb- de memòria són també, en principi, suficients.

**2.2.2. Recursos tècnics per a l'usuari:** tampoc són excessius –respecte als productes actuals que circulen pel mercat en matèria PC- i d'alguna manera podem equiparar-les a les que exigim per a la producció. De fet, la nostra aplicació hauria de poder funcionar fins i tot sota processadors 486DX, amb lector de CD rom de 12x i uns 32 Mb. de memòria Ram.

L'emmagatzematge de la informació està continguda en un CD. No hi ha cap tipus de problema perquè no esgota ni de bon tros la seva capacitat total.

La velocitat de processament necessària la donaria la conjunció d'un lector d'uns 12x –ara bé, com més ràpid millor- i de processadors d'una potencialitat mínima de 486 DX a 66Mh.-.

La resolució de la nostra aplicació és de 800x600. El ratolí –mouse- seria la interfície física que l'alumne/a ha d'utilitzar per a poder interactuar.

**2.2.3. Recursos textuais:** fonts originals de cada un dels textos a comentar. Retalls d'informació diversa amb contingut filosòfic recollida al llarg dels anys de docència. Manuals de filosofia, articles, assaigs, monografies i biografies de procedència diversa. Tot aquest material serveix per a la confecció dels continguts textuais com ara els esquemes temàtics.

### 3. Producte o resultat final.

Un CD interactiu i multimèdia que pot afavorir i potenciar l'aprenentatge de la Història de la Filosofia de l'alumnat de Batxillerat que cursa aquesta matèria de modalitat. Un producte informàtic i humanístic que pot fer plaent la introducció en els missatges plens de sentit –per qui els vol i pot buscar- dels pensador que formen la nostra història.

Un programa que pot fer augmentar l'interès per la crítica i reflexió dels temes filosòfics de sempre. Que intenta promoure les ganes d'aprofundir en els valors que l'antiguitat va generar i que formen d'alguna manera l'estructura interna del nostre pensament i llenguatge. L'alumne/a hauria d'acabar tenint la sensibilitat per a entendre, que els problemes filosòfics no neixen del no res o d'algun cim aliè a l'home, sinó de la mateixa matèria de la que està feta la vida i els seus problemes quotidians.

L'harmònica conjunció entre els textos escollits de cada autor, del glossari i de les introduccions i esquemes temàtics, hauria de portar a l'alumne a aquesta sensibilitat hermenèutica, a la comprensió i familiarització amb estils i formes no actuals d'expressió lingüística. A veure, en definitiva, que aquelles “coses rares” que diuen un conjunt de persones del passat té, al rerafons, un sentit ben actual i positiu; que podem aprendre avui dia d'aquests vells- i bells...-missatges amb l'ajut de les *noves tecnologies*.

### 4. Aplicacions que el projecte pot tenir en el sistema educatiu.

Com ja s'ha comentat, el projecte hauria de ser un recurs interactiu que poguessin treballar els alumnes que cursen la matèria de modalitat d'Història de la Filosofia (actual filosofia II). Tant a nivell d'IES com a nivell personal i domèstic, l'alumne/a podria fer servir aquesta eina com a ajut auxiliar dels seus estudis.

Òbviament, el criteri últim d'utilització de l'interactiu l'hauria de tenir el propi docent –professor de Filosofia en el nostre cas-. És el propi docent el que estructura la seva assignatura de la millor manera possible i, per tant, és ell el que ha de tenir l'última paraula.

Tot i això, la nostra aplicació interactiva no deixa de tenir en tot moment aquesta voluntat de caràcter auxiliar. Fins i tot el propi autor només l'utilitzaria en aquest benentès.

La major part de l'alumnat ja posseeix coneixements suficients a nivell informàtic per a poder fer funcionar l'operatiu d'aquest tipus de programa. A més, actualment és gran la proporció d'alumnes que no tan sols manegen de forma fluïda els ordinadors a nivell d'usuari comú, sinó que molts –al voltant del 90%– tenen un equip informàtic a la seva pròpia casa. Això és un valor que s'afegeix al propi programa, ja que permet pensar en la possibilitat d'ús a nivell personal.

L'alumne/a dirigit pel propi docent podria anar aprofundint particularment en aspectes de la Història de la Filosofia a mida que desenvolupa el seu aprenentatge presencial. Com que la divisió dels àmbits temàtics (3) és força clara, s'aconsellaria que no es volgués fer la feina tota de cop. L'interactiu està pensat per a un seguiment periòdic marcat aproximadament per les pròpies avaluacions de la assignatura (3). Dit altrament, no té cap sentit pedagògic voler acabar "ràpidament" el contingut de l'interactiu. El "tempo" ja queda marcat pel propi tarannà i disseny de la matèria.

## 5. Bibliografia bàsica utilitzada en la redacció del projecte.

### 5.1 Tècnica i informàtica.

- *Adobe Photoshop 6.0 (manual original)*. Adobe Systems Incorporated, 1998.
- *Macromedia Director (ajuda del programa)*. Macromedia.
- *El Guión Multimedia*. Ed. Anaya Multimedia.

### 5.2 Filosòfica.

- Adkins, A. W. H. , *Merit and Responsibility. A Study in Greek Values*, Oxford, 1960.
- Bignone, E., *L'Aristotele perduto i la formazione filosofia di Epicuro*. 1936.
- Brisson, L., *Platon. Les mots et les mythes*, 1967.
- Calvo, T., *De los sofistas a Platón: política y pensamiento*, 1986.
- Descartes, *Discurso del método. Tratado de las pasiones del alma*. Planeta 1984.
- Descartes, *Meditaciones metafísicas y otros textos*. Ed. Gredos, 1987.
- Descartes, *Reglas para la dirección del espíritu*. Revista de Occidente, 1935.
- Descartes, *Tratado del hombre*. Editora Nacional, 1980.
- Diversos traductors, *Diàlegs (Plató)*. Bernat Metge.
- Dodds, E. R., *Los griegos y lo irracional*. Alianza Universidad, 1989.
- Fink, E., *La filosofía de Nietzsche*. Alianza Universidad, 1976.
- Finley, M.I., *El mundo de Odiseo*. Fondo de Cultura Económica, 1980.
- Freud, *Los textos fundamentales del psicoanálisis*. Alianza Editorial, 1988.
- Freud, *Introducción al psicoanálisis*. Alianza Editorial, 1979.

- Freud, *Psicopatología de la vida cotidiana*. Alianza Editorial, 1981.
- García Gual, C., *Epicuro*. 1981.
- Garin, E., *Descartes*. Ed. Crítica, 1989.
- Guthrie, W. K. C., *Historia de la Filosofía griega*. Ed. Gredos.
- Hume, *Abstract*. Ed. Humanitas, 1983.
- Hume, *Investigació sobre l'enteniment humà*. Ed. Laia.
- Hume, *Tratado de la naturaleza humana*. Ed. Orbis, 1984.
- Jaeger, W., *Paideia: los ideales de la cultura griega*. Fondo de Cultura Económica, 1962.
- Kirk, G. S. y Raven, J. E., *Los filósofos presocráticos*. Ed. Gredos. 1970.
- Kirk, G. S., *The songs of Homer*. Cambridge University Press, 1962.
- Leroy, A. L., *David Hume*. P.U.F. 1953.
- Long, A. A., *La filosofía helenística*. Alianza Universidad, 1984.
- Lledó, E., *El epicureísmo: una sabiduría del cuerpo, del gozo y de la amistad*. Ed. Montesinos, 1984.
- *Lletres (Epicur)*. Bernat Metge. (Traducció de Montserrat Jufresa).
- Markus, G., *Freud: el misterio del alma*. Planeta DeAgostini, 1990.
- Marx, *Manuscrits econòmico-filosòfics*. Ed. 62, 1991.
- Marx, *El Manifiest del Partit Comunista*. Ed. 62, 1977.
- Marx, *La misèria de la filosofia*. Edicions 7 X 7, 1979.
- Marzoa, F. M., *Historia de la Filosofía Antigua*. Ed. Akal, 1995.
- Montserrat, J., *Platón: de la perplejidad al sistema*. Ariel Filosofía, 1995.
- Nietzsche, *La genealogia de la moral*. Ed. 62, 1995.
- Nietzsche, *La gaia ciència*. Ed. Laia, 1984.
- Nietzsche, *Així parlà Zaratustra*. Ed. 62, 1983.
- Nietzsche, *El crepusculo de los ídolos*. Alianza Editorial, 1979.
- Nietzsche, *Ecce homo*. Alianza Editorial, 1978.
- Patocka, J., *Platón y Europa*. Ediciones Península, 1983.
- Rabade, S., *Hume y el fenomenismo moderno*. Ed. Gredos, 1975.
- Ross, D., *Teoría de las ideas de Platón*. Ed. Cátedra, 1986.
- Sacristán, M., *Sobre Marx y el marxismo. Panfletos y materiales I*. Ed. Icària, 1983.
- Sales, J., *Estudis sobre l'ensenyament platònic: I. Figures i desplaçaments*. Ed. Anthropos, 1992.

### 5.3 Lingüística.

- Pere Casanellas, Rosa Ardid, Isabel Casanellas, *El comentari de text en les proves d'aptitud per a l'accés a la universitat*. Ed. Columna, 1996.
- Imma Amadeo, Jordi Solé, *Curs pràctic de redacció*. Ed. Columna, 2000.
- M. Margarida Bassols, Anna, M. Torrent, *Models Textuals. Teoria i pràctica*. Eumo Editorial, 1996.
- Mercè Llorente, Montserrat Alegre, Anna Bartra, *Tipus de discurs*. Ed. Santillana, 1998.
- Antoni Carbonell, Montserrat Cassanyes, Jaume Macià, Anna Maria Muñoz, Marta Gallart, *Llengua Catalana i Literatura*. Ed. Teide, 1997.